

ACCOLADE

speciale editie met als thema "Begeleiding en Ondersteuning" op het Cambreur College

INLEIDING

Vooraf

Regelmatig lopen oud-leerlingen stage op onze school en krijgen als taak om ons begeleidingssysteem in kaart te brengen. Steevast krijgen we verbaasde reacties: "Wij wisten helemaal niet, dat het Cambreur College deze hulp allemaal in huis heeft!" Op zich logisch. Want als je speciale hulp niet nodig hebt ga je ook niet op zoek. Maar het zou jammer zijn als zij die het wel nodig hebben een steuntje in de rug op het juiste moment mis zouden lopen. Vandaar deze speciale Accolade.

Begeleiding en ondersteuning

Op onze school maken we tijd voor onze leerlingen. We proberen goed naar ze te luisteren zodat we signalen op kunnen vangen hoe het met ze gaat. Vakdocenten, mentoren en afdelingsleiders zien leerlingen, maken tijd voor ze en leerlingen waarderen dit.

Maar we zijn er ons ook van bewust dat de puberteit, het volwassen worden, een roerige tijd is en dat er soms meer ondersteuning nodig is. De inspectie concludeert in haar rapport: "De kracht van het Cambreur College komt tot uiting in een veilig en zorgzaam klimaat gecombineerd met een uitstekende leerlingenondersteuning. " Daar zijn we trots op en we werken er hard aan om dit zo te houden. We blijven ons professionaliseren, zodat we begeleiding en ondersteuning op maat kunnen bieden en goed kunnen doorverwijzen waar dat nodig is.

We onderscheiden extra begeleiding op diverse leergebieden en op sociaal-emotioneel vlak. Wij willen u in deze speciale Accolade graag op de hoogte brengen van wie wij zijn en wat wij te bieden hebben.

Burgerschapsvorming en sociale integratie

Het Cambreur College ziet het als zijn opdracht om leerlingen niet alleen voor te bereiden op het behalen van een diploma. Het vormen van kinderen tot jongvolwassenen die in de Nederlandse maatschappij goed kunnen functioneren en hun steentje kunnen bijdragen aan een betere wereld is ons streven. Zij leren omgaan met elkaar (in lessen, mentoractiviteiten, projecten, bezinningsdagen, excursies en reizen), omgaan met social media (lessen digiwijs, mentorlessen), leren hoe onze democratie werkt (geschiedenis, maatschappijleer, klankbordgroepen, projecten met de plaatselijke overheid) en leren oog te hebben voor onze wereld (duurzaamheid, internationale projecten).

Een uitgebreide beschrijving hoe de begeleiding en ondersteuning geregeld is op het Cambreur College is na te lezen in het document: [Basiszorgstructuur 1919-1920 Cambreur College](#).

LEERHULP

Studielessen

In leerjaar 1 besteden we structureel in aparte lesuren tijd aan het leren studeren, aan plannen, agendabeheer, het ontdekken van je eigen leerstijl.

Mentoren en vakdocenten herhalen in hun mentorcontact en in hun lessen deze tips.

Huiswerkklas

Het Cambreur College werkt vanaf schooljaar 2017-2018 samen met Spectrum Brabant, een huiswerkinstituut met verschillende locaties in Brabant. Spectrum Brabant biedt dagelijks huiswerkbegeleiding aan in vaste lokalen. Er wordt gewerkt met een overgangs- en slagingsgarantie en met tarieven naar draagkracht voor de lagere inkomens.

Indien u denkt dat uw zoon of dochter hier baat bij zal hebben, kunt u zich aanmelden bij Spectrum Brabant voor een vast aantal middagen per week. In een intakegesprek met ouders wordt als eerste de hulpvraag geformuleerd. Tijdens de observatieperiode die hierop volgt, wordt op basis van de hulpvraag, de observaties en de input van de leerling een persoonlijk plan van aanpak opgesteld door de begeleider.

Het primaire doel van de begeleiding is dat uw zoon of dochter vaardigheden leert om het huiswerk zelfstandig aan te pakken. Hierbij ligt de eerste focus vaak op de planvaardigheden.

Door begeleiding op maat aan te bieden, krijgt uw zoon of dochter niet alleen een kennisboost, maar ook meer vertrouwen in de eigen mogelijkheden!

Meer informatie, voorwaarden en mogelijkheid tot aanmelden vindt u op de website van Spectrum Brabant.

LWOO (leerwegondersteuning)

Leerlingen met een leerachterstand op tenminste twee gebieden, waarvan er één begrip lezen en/of inzichtelijk rekenen moet zijn, krijgen extra begeleiding op een of meerdere van deze leergebieden: ze krijgen extra hulplessen en maken veelvuldig gebruik van digitaal lesmateriaal. Bovendien worden ze geplaatst in relatief kleine klassen, waardoor er meer individuele aandacht aan de leerlingen kan worden besteed.

Lentoren: leerlingen helpen leerlingen

Wanneer oudere leerlingen en zelfs oud-leerlingen jongerejaars bij wiskunde, Nederlands of bijvoorbeeld biologie ondersteunen is dit een pure win-winsituatie. Leerlingen krijgen laagdrempelig, gemakkelijk organiseerbaar en goedkoop (€ 5,- per uur) bijles van eigen Cambreurleerlingen. Zij kennen de stof, weten wat er op school verlangd wordt en kunnen gericht een bepaalde tijd ondersteunen. Daarbij leren zij de stof zelf nog beter beheersen, verdienen ze een zakcentje bij en leren bovendien hoe een ander leert.

Dit lentorensysteem bestaat al zeker tien jaar. Bijlesgevers en bijlesvragers geven zich op bij Renate Siemons, rsiemons@cambreurcollege.nl en zij koppelt vraag en aanbod.

Dyslexiebeleid

Meer dan 10% van de Cambreurleerlingen is dyslectisch. Maar de mate waarin verschilt. Dus is de aanpak per leerling ook verschillend.

Voor de start op het Cambreur hebben alle dyslectische leerlingen en hun ouders een gesprek met Lia van Sunten, dyslexiecoach en remedial teacher, met als doel om in kaart te brengen welke hulpmiddelen nodig zijn om op het juiste niveau het onderwijs te kunnen volgen. Halverwege de schoolcarrière evalueert zij met ouders en leerling deze ondersteuning en worden er afspraken gemaakt voor de weg naar het examen. Toetsen en examens worden regulier al afgedrukt in een groter lettertype en tevens in een verzorgde lay-out. Daar hebben dyslectische leerlingen, maar ook alle andere leerlingen baat bij. Alle dyslectische leerlingen krijgen meer tijd bij toetsen en een aangepaste correctie m.b.t. de spelling als spelling niet expliciet getoetst wordt.

Sommige leerlingen willen hun toetsen verklankt hebben en maken bij een aantal vakken gebruik van het programma Kurzweil. Thuis kunnen leerlingen kosteloos gebruik maken van de online-versie van Kurzweil.

Vwo-leerlingen die standaard in hun pakket een tweede moderne vreemde taal moeten opnemen kunnen als zij een dyslexieverklaring hebben dispensatie krijgen voor Frans of Duits. Met deze verlichting kunnen zij toch een vwo-diploma behalen.

Op alle niveaus slagen dyslectische leerlingen met mooie resultaten, maar niet zonder extra investeringen van beide kanten. Want dyslexie is en blijft een extra handicap.

Wilma van Gestel

Kurzweilcoördinator en medewerker open leercentrum

Wat is er mooier dan iets te kunnen betekenen voor dyslectische leerlingen en dat zij mij hun vertrouwen schenken. Mijn interesse voor dit werk is ontstaan vanuit mijn overtuiging, dat leerlingen met dyslexie gelijke kansen moeten hebben in de samenleving en binnen de school.

Leerlingen die gebruik willen maken van Kurzweil geef ik vaardigheidstraining voor het werken met dat programma. De toetsen bewerk ik, zodat deze voor de leerling optimaal worden voorgelezen. Leerlingen komen in het openleercentrum bij mij de toetsen maken. Ik vind het fantastisch om te zien hoe deze leerlingen zich verder ontwikkelen en meer zelfvertrouwen krijgen.

Ernstige rekenproblemen en dyscalculie

Nu rekenen – zij het in voorzichtige stappen – opgenomen wordt in de exameneisen en wiskunde voor de meeste leerlingen een basisvak is hebben leerlingen met ernstige rekenproblemen of dyscalculie een flinke hobbel te nemen. En net als dyslexie gaan deze problemen niet weg, je kunt alleen gericht trainen en ermee leren omgaan.

Welnu: dit trainen gebeurt. Alle leerlingen die onder de maat presteren bij rekenen komen in een hulptraject. En die paar leerlingen met dyscalculie die hier

geen baat bij hebben krijgen individuele begeleiding van twee gespecialiseerde docenten, Abdel Essanhaji en Misja Willemen.

Al deze leerlingen krijgen bovendien de mogelijkheid om een aangepaste rekentoets te doen. Blijkt deze weinig problemen op te leveren, dan hebben zij de kans om ook de reguliere toets te maken.

Voor wiskunde is er geen aangepast examen. Of het verstandig is om wiskunde dus in het vakkenpakket op te nemen is de vraag, die samen met de docent en de decaan beantwoord moet worden.

VERZUIMBELEID

Schoolverzuim; vaak een signaal

Te vaak, te lang, te gemakkelijk ziek zijn kan het begin zijn van een problematische schoolloopbaan en zelfs leiden tot voortijdig schoolverlaten. Uit onderzoek blijkt, dat er bij 60% van de ziekmeldingen sprake is van niet-lichamelijke gezondheidsproblemen. Daarom kiest het Cambreur College ervoor om in overleg met de GGD en de schoolarts, Randy Seelen, preventief in te grijpen. Voor leerlingen

die regelmatig of voor langere tijd ziek gemeld worden maken we een afspraak met de schoolarts, zodat deze met ouders en leerling op zoek kan gaan naar de oorzaken en de mogelijke oplossing. Of de schoolarts kan met ons bespreken, welke aanpassingen wij in ons aanbod moeten doen om een reguliere schoolloopbaan voor de leerling mogelijk te maken.

We werken inmiddels al ruim vier jaar op deze manier en zien positieve resultaten. Het feit, dat collega's uit vijf Zuid-Europese landen hier gekeken hebben, hoe wij voortijdig schoolverlaten voorkomen met hulp van ouders, leerplichtambtenaar, absentiecontrole en schoolarts wil wel wat zeggen.

Eugenie Smienk

Coördinator aan- en afwezigheid

Sinds een aantal jaar ondersteun ik mentoren, afdelingsleiders en het ondersteuningsteam door nauwkeurig de aan- en afwezigheid van leerlingen in kaart te brengen. Ik heb in mijn werk veelvuldig contact met leerlingen, ouders, met mentoren en afdelingsleiders, maar ook met de leerplichtambtenaar.

Randy Seelen

Jeugdarts GGD

Als GGD-arts houden mijn taken voor het Cambreur College in dat ik me bezighoud met vragen vanuit school/ouders over groei/lengte of gewicht, opvoedingsvragen en ziekteverzuim. Hierbij is het mijn taak als arts om medische problematiek op te sporen of uit te sluiten en eventueel door te verwijzen. In het geval van ziekte(verzuim) kijk ik samen met ouders naar wat er wel nog mogelijk is en hoe we samen het beste verder kunnen met betrekking tot verbetering van de situatie.

Britt Lambertus

GGD jeugdverpleegkundige

Als GGD jeugdverpleegkundige houden mijn taken voor het Cambreur College in dat ik me bezighoud met vragen vanuit school/ouders over groei/lengte of gewicht, opvoedingsvragen of vragen komend uit de GGD screeningslijst die wordt ingevuld door de leerlingen van klas twee. Hierbij is het mijn taak als verpleegkundige om problematiek op te sporen en te bespreken en dit eventueel te overleggen met de GGD jeugdarts Randy Seelen of andere disciplines.

Leerplichtambtenaar van de diverse gemeentes

Het doel van de leerplichtwet is om jongeren een zo goed mogelijke start te geven op de arbeidsmarkt, waar uiteraard diploma's gevraagd worden. Als een leerling afhaakt op school en daardoor geen diploma behaalt, verminderen ook snel zijn of haar kansen op de arbeidsmarkt. De inzet van de leerplichtambtenaar is vooral gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Ouders en leerlingen zullen vooral te maken krijgen met de leerplichtambtenaar als de leerling te laat komt en/of spijbelt. Er kan dan hulpverlening ingezet worden, maar ook een verwijzing naar Halt of het opmaken van een proces-verbaal behoort tot de mogelijkheden. Ook bij veelvuldig ziekteverzuim zonder betrokkenheid van een arts of zonder duidelijke diagnose kan de leerplichtambtenaar ingezet worden. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de jeugdarts van de GGD. Ook hierbij blijft het doel het terugdringen van het verzuim zodat de jongere uiteindelijk met een diploma de school verlaat.

TRAININGEN EN ONDERSTEUNING

Rouwondersteuning

Zeker vijftien jaar geleden zijn wij op school gestart met het bieden van rouwondersteuning aan jongeren. Soms begeleiden we een leerling individueel, maar om het jaar kijken we of er behoefte is bij jongeren om deel te nemen aan een ondersteuningsgroep. Samen met andere jongeren dus. Momenteel begeleiden Dianne Rijnen en Marianne Bertens een groep van zeven leerlingen van wie een vader of moeder overleden is.

Wat motiveert het Cambreur College om deze ondersteuningsgroep te starten? Het is onnodig om te zeggen dat het overlijden van een lid van het gezin een enorm schokkende gebeurtenis is. Voor jonge mensen tussen de 12 en de 18 jaar geldt dat nog in versterkte mate: zij bevinden zich - in hun groei naar volwassenheid- al in een levensfase vol onzekerheden. Als in zo'n situatie ook nog een heftig verdriet verwerkt moet worden, dan wordt hun veerkracht wel erg op de proef gesteld.

Met vertrouwen naar je examen

Examenleerlingen en leerlingen uit het voorexamenjaar krijgen de kans om een training 'Met vertrouwen naar je examen' te doen. Deze bestaat uit zes sessies van een uur, waarin leerlingen oefeningen en rollenspelen doen, tools en tips krijgen en uiteindelijk meer vertrouwen in de eigen prestatie. Voorafgaand is er met alle leerlingen een individueel intakegesprek.

Aan deze training zijn geen kosten verbonden.

De training wordt op school gegeven door ervaren trainers in samenwerking met de gemeente Dongen.

BOF

Bewust omgaan met faalangst en op die manier steviger in je schoenen staan. Dat is het doel van de BOF-training die in leerjaar 1 aangeboden wordt door Ad Bekkers, dit jaar samen met een ambulant begeleider. Een vervolg krijgt deze training in een aantal introductie- en mentoractiviteiten.

HET ONDERSTEUNINGSTEAM

Ondersteuningscoördinatoren

Wij willen onze leerlingen graag goed in beeld hebben en houden. Wanneer het goed met ze gaat willen we dit graag zo houden. Maar bij problemen willen we snel hulp en ondersteuning kunnen bieden. Aan leerlingen natuurlijk, maar ook aan ouders. We willen gericht adviezen kunnen geven aan collega's die werken met deze leerlingen. Daarom hebben wij vier ondersteuningscoördinatoren in huis: Dianne Rijnen, Monique Wiaterek, Jack Wisse en Ellen Bogaarts. Zij werken samen met mentoren, afdelingsleiders en schoolleiding om de leerlingenzorg zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de vragen die er zijn. Een belangrijke taak van de ondersteuningscoördinator is het leggen van contacten met ouders, docenten, mentoren en soms externe instanties om te zorgen dat adequate hulp geboden kan worden. Belangrijk is dat de coördinator het geheel blijft volgen. Maar ook het geven van informatie en advies is belangrijk.

Dianne Rijnen

Ondersteuningscoördinator vwo, docent tekenen en Kunst Beeldend

Naast mijn taak als docent voel ik me als voorzitter van het ondersteuningsteam verantwoordelijk voor een goede begeleidingsstructuur die past bij onze school en bij onze ouders. Ik geloof sterk in de eigen kracht van jongeren, maar soms is een extra steuntje in de rug nodig. Dat ik iets mag betekenen voor mijn leerlingen in de klas én als coördinator, dat ze mij hun vertrouwen geven, is waardevol voor mij.

Ellen Bogaarts*Ondersteuningscoördinator vmbo, docent Engels en Duits*

Mijn grootste drijfveer is betrokken te zijn bij de persoonlijke ontwikkeling van jonge mensen. Als coördinator ga ik in gesprek met leerlingen waar dat nodig is. Zo lever ik graag mijn bijdrage. Bij de aanname van nieuwe leerlingen voor vmbo beoordeel ik samen met de afdelingsleider of we als school in staat zijn om een kind voldoende begeleiding te bieden.

Monique Wiaterek*Ondersteuningscoördinator havo, docent levensbeschouwing*

Mijn drive om te werken als coördinator wordt ingegeven door mijn betrokkenheid bij de medemens. De wereld kan voor opgroeiende jongeren soms zo complex zijn, dat begeleiding in het verwerven van een plaats in deze wereld extra aandacht vraagt. Naast deze leerlingen te mogen staan en hun daarbij een helpende hand te mogen aanreiken, vind ik dankbaar werk en geeft mij energie. Ook ik houd me bezig met de aanmelding van nieuwe leerlingen, met name voor de havo- afdeling.

Jack Wisse*Ondersteuningscoördinator mavo, docent biologie en digiwijs*

Na een ruime ervaring als docent, mentor en persoonlijk begeleider ga ik dit jaar aan het werk als ondersteuningscoördinator voor de mavo. Het mooie van mijn werk is dat ik elke dag zie dat mijn leerlingen stap-voor-stap een groei doormaken van beginnende puber naar jongvolwassene. Dat deze groei voor elke leerling anders is en dat sommige kinderen een extra stukje hulp nodig hebben, maakt mijn werk als coördinator tot een mooie en zeer dankbare taak.

Counselor of vertrouwenspersoon

Hans van der Heide en Nienke Ottevanger zijn onze twee counselors. Zij voeren gesprekken met leerlingen die een tijdlang extra ondersteuning nodig hebben.

Wat doet een counselor?

De counselor voert gesprekken met leerlingen die meer begeleiding nodig hebben dan door de mentor en door vakdocenten kan worden aangeboden. De counselor gaat altijd vertrouwelijk om met de informatie die leerlingen geven. Juist dit is van groot belang. Soms is er meer nodig dan wat gesprekken en helpt de counselor de weg te vinden samen met ouders naar professionele hulp.

Hans van der Heide*docent geschiedenis, counselor havo-vwo*

Als docent geschiedenis ben ik bekend met leerlingen vanaf leerjaar 1 tot en met havo 5. Ik doe dit werk met heel veel plezier en ben blij, dat ik als counselor nog een stapje verder mag gaan. Luisteren, overleggen, samen zoeken naar een oplossing als een leerling het even niet alleen redt. De tijd hebben om een leerling echt te zien en weer op weg te helpen, dat geeft mij veel voldoening.

Nienke Ottevanger*docent Duits, counselor vmbo-mavo*

Als counselor heb ik de mogelijkheid om leerlingen niet alleen Duits te leren, maar ook individueel te begeleiden als dat nodig is. Echt de tijd nemen om een leerling beter te leren kennen en te ondersteunen als ze het moeilijk hebben. Dat maakt mijn werk zo leuk en dankbaar."

Ondersteuningsteam en OAT (ondersteuningsadviesteam)

Onze vier coördinatoren, Hans van der Heide, Nienke Ottevanger en Marieke Vromans vormen het ondersteuningsteam. Marieke Vromans is als schoolmaatschappelijk werker vast verbonden aan onze school.

Het ondersteuningsteam komt regelmatig bij elkaar en bespreekt leerlingen voor wie tijdelijk extra ondersteuning nodig is. Zes keer per jaar heeft het team een breder overleg met externe instanties. We noemen dit het OAT: het Ondersteunings Advies Team. De jeugdarts van de GGD, Randy Seelen, sluit dan aan. Reinier Werdmüller, sociaal psychiatrisch verpleegkundige gespecialiseerd op kinderen en jeugdigen, kan vanuit zijn expertise goede adviezen geven en waar nodig hulp bieden. De leerplichtambtenaar maakt ook deel uit van het OAT. Samen proberen we zo, ieder vanuit zijn of haar eigen expertise, de juiste ondersteuning te vinden. Het doel is altijd om iedere leerling te helpen om zich gezond te ontwikkelen. Goed in je vel, dan heeft een schoolcarrière pas alle kansen!

Marieke Vromans

Schoolmaatschappelijk werker Cambreur College en medewerker Sociaal Team Dongen

Soms gebeuren er dingen in je leven waardoor het niet goed met je gaat. Praten met je mentor, vrienden of familie helpen niet voldoende. Ik kan als schoolmaatschappelijk werker je weer op weg helpen. Soms zijn enkele gesprekken al genoeg om er weer tegen aan te kunnen. Zo niet, dan zoek ik met jou, en vaak ook met je ouders, wat dan de juiste hulp kan zijn.

Vertrouwenspersoon voor leerlingen

Een vertrouwenspersoon heeft als taak het verzorgen van de eerste opvang van personen die met seksuele intimidatie, agressie en/of geweld (waaronder pesten) en discriminatie zijn geconfronteerd en het bieden van hulp en advies. Tevens moet de vertrouwenspersoon een bijdrage leveren aan de verbetering van de werk- en leefsituaties in de school door middel van beleidsadviezen. Op onze school kunnen leerlingen terecht bij Dianne Rijnen (drijnen@cambreurcollege.nl) en Monique Wiaterek (mwiaterek@cambreurcollege.nl), beide docenten en ondersteuningscoördinatoren. Mocht een leerling liever aankloppen bij een vertrouwenspersoon die niet verbonden is aan het Cambreur College, dan kan deze contact opnemen met Joost Poppelaars, docent van het Hanze College (jpoppelaars@hanze-college.nl).

Vertrouwenspersonen voor teamleden

Ook voor docenten en leden van het onderwijsondersteunend personeel zijn voor het Cambreur College en het Hanze College twee vertrouwenspersonen. Mevrouw Margreet Vos en de heer Kees van de Ven nemen deze taak op zich. Via het secretariaat van beide deelscholen zijn hun contactgegevens te verkrijgen.

ONDERSTEUNERS IN SCHOOL

De ondersteuningscoördinatoren kunnen een aantal specialisten inzetten om leerlingen te begeleiden, klassen te observeren, beleid mee uit te stippelen. We stellen ze graag aan u voor.

Femke Werts en Vera Mastenbroek, ambulante begeleiders vanuit expertisecentrum de Kracht.

Dagny van der Loo, ambulante begeleider vanuit OnderwijsCentrum Leijpark.

Zij begeleiden leerlingen bij wie een ondersteuningsvraag speelt. Meestal hebben zij gesprekken met individuele leerlingen.

SAMENWERKING GEMEENTE EN CAMBREUR COLLEGE

De verantwoordelijkheid voor jeugdigen en hun ouders ligt sinds enige tijd bij de gemeente. Wij zijn daarom als school in gesprek met de gemeente Dongen. Wij weten elkaar te vinden in het belang van onze leerlingen.

PASSEND ONDERWIJS OP HET CAMBREUR COLLEGE

Sinds 1 augustus 2014 is de wet op Passend Onderwijs ingevoerd. Wat betekent dit nu concreet voor het Cambreur College?

Het Cambreur College krijgt een zogenaamd ondersteuningsbudget waarmee de zorg aan álle leerlingen gefinancierd moet worden. Dit dwingt ons om kritisch te kijken naar wat een leerling nodig heeft aan extra begeleiding van een coach (voormalig persoonlijk begeleider) en hoe intensief deze begeleiding dient te zijn. Op het Cambreur College spreken we van drie categorieën van zorg: licht, medium en intensief. Zo kan een leerling maandelijks (licht), tweewekelijks (medium) of wekelijks (intensief) extra begeleiding ontvangen, voor zolang alle betrokkenen denken dat dit nodig is.

Soms is het op de basisschool al duidelijk dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft. Dan zorgen we voor een warme overdracht, zodat de begeleiding voortgezet kan worden, zij het in de vorm die past bij het voortgezet onderwijs.

Soms wordt echter pas gaandeweg duidelijk dat een leerling extra begeleiding nodig heeft. De leerling zelf, de mentor of een van de ouders signaleert dit, waarna passende hulp geboden wordt.

We horen het graag als uw zoon of dochter tegen moeilijkheden aanloopt op school en gaan hierover graag met u in gesprek. Vervolgens kunnen we samen bekijken wat uw zoon of dochter nodig heeft en hoe dit georganiseerd kan worden. Dit zodat we er samen voor kunnen zorgen dat ook uw zoon of dochter zich zo goed mogelijk kan ontwikkelen en ontplooiën.

Soms moeten we erkennen, dat wij niet de juiste begeleiding kunnen bieden en moeten we op zoek naar een andere (speciale) school of onderwijsinstelling.

TOT SLOT

De weg naar een waardevol diploma vergt inzet, doorzettingsvermogen en wilskracht. En voor leerlingen die bijvoorbeeld dyslectisch zijn, persoonlijke problemen hebben of een verlieservaring moeten verwerken kost dit hoe dan ook meer energie. Wij kunnen hen daarin ondersteunen, maar zij moeten het zelf doen en verdienen onze waardering en ons respect, als ze hierin slagen.